

Bijlage VMBO-GL en TL
2024

tijdvak 2

maatschappijkunde CSE GL en TL

Bronnenboekje

examentor.nl

tekst 1

Jongvolwassenen actieve online gokkers: 'Problemen stapelen zich op'

Ruim 20 procent van de online gokkers is tussen de 18 en 23 jaar, zo blijkt vandaag uit nieuwe cijfers van de Kansspelautoriteit. Het Trimbos-instituut¹⁾ spreekt van een zorgwekkende ontwikkeling. 'Verslavingen zijn slechts het topje van de ijsberg.'

5 Sinds oktober vorig jaar is online gokken niet langer verboden. Met de Wet Kansspelen op afstand hoopte de overheid consumenten beter te beschermen, omdat ze niet langer zijn overgeleverd aan de grillen van het illegale circuit.

Nederland telt 563.000 actieve accounts op gokwebsites. Een online
10 gokker verliest gemiddeld 153 euro per maand.

"Dat gemiddelde zegt niet zo veel", zegt Tony van Rooij, projectleider gokken bij het Trimbos-instituut. "Het is scheef verdeeld: sommigen zetten tien euro per maand in, anderen vele tienduizenden euro's." Gokbedrijven verdienen aan de 5 tot 10 procent van de spelers die het meeste geld
15 inzetten. "Dan gaat het om mensen die duizenden euro's inzetten, en verliezen, en een fors deel van deze mensen heeft een gokprobleem." Daarnaast, 153 euro klinkt in eerste instantie misschien niet als veel, maar de problemen kunnen zich snel opstapelen. "Het leven wordt al
20 duurder en als je dan maandelijks telkens geld verliest, kan dat grote gevolgen hebben voor je gezondheid", zegt Van Rooij. "Al dat verloren geld kan niet meer worden uitgegeven aan zaken die leiden tot langdurige verbetering: wonen, goed eten, sporten, of een opleiding."

"Uiteindelijk leidt dit tot meer zorgen en zo stapelen problemen zich op."

"Ik verwacht wel dat het aantal gokverslaafden gaat toenemen", zegt Floor
25 van Bakkum van Jellinek, een van de grootste instellingen voor verslavingszorg. "Dit is een zorgelijke ontwikkeling." "Deze maand hebben we nog een brief naar de Tweede Kamer gestuurd om onze zorgen te uiten."

noot 1 Het Trimbos-instituut houdt zich bezig met de geestelijke gezondheid van mensen en probeert schade door gebruik van alcohol, drugs, gokken en andere verslavingen te voorkomen. Zij zetten zich in voor alle mensen, van jong tot oud, en met name voor kwetsbare mensen of mensen in een kwetsbare levensfase.

bron: rtlnieuws.nl van 30 september 2022

tekst 2

Edwin Groothuis wil met zijn verhaal mensen waarschuwen voor gokverslaving

Edwin Groothuis is met zijn 33 jaar nog helemaal niet zo oud, maar hij worstelt al ruim de helft van zijn leven met een gokverslaving. Het zaadje is geplant toen hij ongeveer veertien jaar oud was, rekent hij terug. “Het begon met pokeren aan de keukentafel voor een paar euro. Het gokken en kansberekenen spraken me aan. Het geld ook, al speelde dat in het begin een minder grote rol.”

Groothuis, ervaringsdeskundige en projectmanager bij Slicks, is 21 maanden vrij van gokken, drugs en drank. Hij blikt terug op een bewogen leven en wil met zijn verhaal anderen waarschuwen. “Als ik er één iemand mee help, dan is dat het al waard.”

Groothuis, die nu als ervaringsdeskundige voorlichting geeft, kijkt met grote zorg naar het gemak waarmee jongeren nu kunnen gaan gokken. In zijn tijd was het al niet heel moeilijk om als minderjarige de regels te omzeilen, maar nu is het bij wijze van spreken een kwestie van twee klikken. “Ik vroeg laatst in een vmbo-klas: ‘Wie doet hier aan online gokken?’ Er gingen allemaal vingers de lucht in. De één logde in met de identiteitskaart van zijn broer, de ander met die van zijn vader. In mijn tijd waren er een paar kinderen in de klas die het deden, nu zijn er nog maar een paar kinderen die het niet doen. Geloof mij, dat is niet wat we willen.”

bron: parool.nl van 14 december 2022

tekst 3

Oud-voetballers en andere BN'ers voortaan uit gokreclames

Andy van der Meijde, Sjaak Swart, Ellie Lust en Dick Advocaat zijn voortaan niet meer te zien in gokreclames. Voor gokreclames mogen vanaf vandaag geen oud-voetballers of andere bekende Nederlanders meer worden ingezet. Die maatregel moet gokverslaving onder 5 jongvolwassenen en kwetsbare mensen tegengaan. Het is de eerste aanpassing van de reclameregels sinds de opening van de online gokmarkt in oktober van vorig jaar.

Minister Weerwind voor Rechtsbescherming werkt aan een verbod op ongerichte gokreclame op onder meer tv, maar zo'n verbod kost tijd. Om 10 al eerder iets te doen aan de reclames die op tv en online te zien zijn, heeft de minister de regels voor de inhoud van de reclames aangepast. Hij verwijst daarbij naar onderzoek uit 2015 waaruit onder meer blijkt dat het inzetten van bekende mensen uit de voetbalwereld het normaler maakt om mee te doen aan risicovolle kansspelen. Ook wordt daardoor 15 het inschatten van de risico's ervan voor sommigen lastiger.

De SP gaat de aanpassing niet ver genoeg. De partij dient volgende week een motie in om ook sponsoring van sportverenigingen voortaan te verbieden.

Ook Tony van Rooij, projectleider gokken bij het Trimbos-instituut, ziet 20 graag meer beperkingen. Het verbieden van bekende Nederlanders in de reclames is volgens hem een goede eerste stap. "Het zou iets kunnen helpen. We weten dat het inzetten van beroemdheden in campagnes mensen meer kan aanzetten tot bepaald gedrag."

bron: nos.nl van 30 juni 2022

